

Datum: 2024-10-24

Ökat informationsutbyte mellan myndigheter

Remissvar på "Ökat informationsutbyte mellan myndigheter"***

1. Inledning

Tranemo kommun välkomnar möjligheten att lämna synpunkter på förslaget om att stärka möjligheterna för informationsutbyte mellan myndigheter. Kommunen ser att förslaget har potential att effektivisera samarbetet kring viktiga samhällsutmaningar, särskilt inom områden som bekämpning av välfärdsbrott, ekonomiska oegentligheter och skydd av utsatta grupper, exempelvis barn och unga.

Samtidigt anser Tranemo kommun att ett starkt skydd av den personliga integriteten måste kvarstå som en grundprincip. Ett effektivt informationsutbyte mellan myndigheter får inte innebära onödiga inskränkningar i individens rätt till privatliv. Kommunen betonar därför vikten av att utforma riktlinjer som säkerställer att informationsdelning sker restriktivt, rättssäkert och endast när det finns ett tydligt behov.

Tranemo kommun ställer sig positiv till förslaget under förutsättning att det införs med en genomtänkt proportionalitetsbedömning och ett starkt fokus på att skydda integriteten. I det följande redogör vi för våra synpunkter på de specifika områden som förslaget berör och föreslår även kompletterande åtgärder för att säkerställa en rättssäker tillämpning

2. Synpunkter på förslaget

Tranemo kommun är positiv till att sekretessbrytande bestämmelser ska bidra till att förhindra ekonomiska oegentligheter och brottslig verksamhet, men ser också behovet av att stärka de enskilda myndigheternas stöd och riktlinjer för bedömning av sekretessutlämnande. En klar vägledning om hur intresseavvägning ska ske samt exempel på när integritetsskyddet ska väga tyngre är viktigt för att skapa en rättssäker och integritetsvänlig hantering.

TRANEMO KOMMUN

Postadress: Tranemo kommun, 514 80 Tranemo

Besöksadress: Storgatan 26, Tranemo

www.tranemo.se • Facebook: [Tranemo kommun](https://www.facebook.com/Tranemo.kommun) • Instagram: [@tranemokommun](https://www.instagram.com/tranemokommun)

2.1 Stöd för förslaget

Tranemo kommun ställer sig positiv till att förbättra informationsutbytet mellan myndigheter för att underlätta och effektivisera samhällsservice.

2.2 Skydd av personuppgifter och medborgarnas integritet

Kommunen vill betona att det är avgörande att informationsutbytet sker i enlighet med gällande dataskyddslagstiftning och att särskild hänsyn tas till att skydda medborgarnas personuppgifter. Om hanteringen uppfattas som vårdslös kan det skada medborgarnas förtroende för kommunen.

2.3 Rekommendationer för informationssäkerhet

Kommunen rekommenderar att det införs tydliga riktlinjer och säkerhetsåtgärder för att säkerställa att informationsutbytet sker på ett tryggt och kontrollerat sätt.

2.4 Särskilt om sekretess inom hälso- och sjukvården

Tranemo kommun vill betona följande viktiga aspekter vad gäller sekretess inom hälso- och sjukvården och det föreslagna undantaget från den generella sekretessbrytande bestämmelsen.

2,4,1. Stark sekretess för hälso- och sjukvårdsuppgifter

Sekretessen för uppgifter inom hälso- och sjukvården är grundläggande för att skydda enskildas integritet och upprätthålla förtroendet för vården. Dessa uppgifter är särskilt känsliga, och kommunen anser att skyddet för dem fortsatt bör vara mycket starkt. Att garantera sekretess inom sjukvården, där traditioner kring patientsekretess är djupt rotade i både lagstiftning och etik, är avgörande för att medborgare ska känna trygghet i att söka vård.

2,4,2. Undantag från generella sekretessbrytande bestämmelser

Tranemo kommun ställer sig positiv till förslaget att exkludera vårdsekretess från den generella sekretessbrytande bestämmelsen. Kommunen delar utredarens bedömning att detta undantag är nödvändigt för att säkerställa att hälso- och sjukvårdsuppgifter hanteras med största möjliga omsorg. Undantaget innebär att sekretessen kvarstår stark även i de fall då informationsutbyte mellan myndigheter skulle vara önskvärt. Kommunen rekommenderar att framtida riktlinjer tydligt specificerar vilka omständigheter som kan motivera ett undantag.

2,4,3. Tydlighet kring undantagna dokumentationsområden

Sekretessen omfattar enligt lagstiftningen flera olika typer av dokumentation inom vård och omsorg, inklusive sammanhållen vårddokumentation och

särskild tillsyn. Det är viktigt att dessa undantag är tydligt definierade, så att alla parter förstår under vilka omständigheter informationsutbyte kan ske utan att bryta mot sekretessreglerna. Detta förtydligande skulle minska risken för missförstånd och stärka rättssäkerheten för medborgarna.

2,4,4. Begränsningar i informationsdelning mellan myndigheter

Tranemo kommun vill framhålla att det kan finnas fall där informationsutbyte inom vård och omsorg är nödvändigt för att säkerställa korrekt vård och bemötande. Eftersom informationsutbyte mellan myndigheter är begränsat enligt den föreslagna regeln, bör tydliga vägledningar finnas för att hantera sådana behov utan att kompromettera sekretessen. Kommunen föreslår därför kompletterande riktlinjer för när informationsdelning är aktuell och hur den kan genomföras på ett rättssäkert sätt.

2,4,5. Behov av tillsyn och utbildning

Eftersom sekretess inom hälso- och sjukvården är ett komplext område där risken för oavsiktliga sekretessbrott är hög, rekommenderar Tranemo kommun att det införs tillsyn och utbildning för de berörda myndigheterna. Genom att tillhandahålla vägledning och utbildning kan vårdpersonal och andra involverade aktörer bättre förstå regelverket och undvika felaktig hantering av känsliga uppgifter.

2.5 Särskilt om sekretess inom socialtjänsten m.m.

Tranemo kommun vill framhålla ett antal viktiga aspekter gällande sekretessen inom socialtjänsten, särskilt med avseende på det föreslagna sekretessgenombrottet.

2,5,1. Sekretessens roll för förtroendet för socialtjänsten

Socialtjänsten hanterar ofta känsliga personuppgifter, och sekretessen är en grundpelare för att skapa förtroende mellan socialtjänsten och de individer som söker stöd. Den strikta sekretessen har tidigare betraktats som en nödvändighet för att individer ska våga anförtro sig åt socialtjänsten utan oro för att deras uppgifter delas vidare till andra myndigheter. Tranemo kommun vill betona att förtroendet för socialtjänsten är avgörande för att verksamheten ska kunna bedrivas effektivt och för att individer ska känna trygghet i att uppsöka hjälp och stöd.

2,5,2. Behovet av förbättrade möjligheter till informationsutbyte

Samtidigt ser Tranemo kommun att det finns ett stort behov av att förbättra socialtjänstens möjligheter till informationsutbyte med andra myndigheter, särskilt i situationer där detta kan stärka socialtjänstens möjligheter att ge korrekt stöd eller där samverkan är nödvändig för att skydda enskilda eller samhället. Det är viktigt att informationsutbytet är tydligt reglerat för att undvika onödiga intrång i individens integritet samtidigt som man möjliggör effektivare samarbete. En förenklad och mer flexibel reglering skulle därmed kunna vara till nytta i vissa fall.

2,5,3. Bedömningen om sekretessgenombrott är befogat

Tranemo kommun delar utredarens bedömning att de skäl som tidigare legat till grund för att undanta sekretess inom socialtjänsten från generalklausulens tillämpningsområde delvis kan omprövas. Socialtjänsten har ett omfattande regelverk som redan idag möjliggör och i vissa fall kräver att uppgifter delas med andra myndigheter. Dock bör varje sekretessgenombrott föregås av en noggrann bedömning och motivering för att säkerställa att behovet av samverkan väger tyngre än sekretessskyddet i det enskilda fallet.

2,5,4. Viktiga undantag för särskilt skyddsvärda uppgifter

Tranemo kommun ser positivt på att sekretess för överskottsinformation i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation (26 kap. 1 a § OSL) undantas från sekretessgenombrottet. Det är en viktig åtgärd för att bevara skyddet för de känsligaste uppgifterna inom socialtjänstens dokumentation. Likaså är det avgörande att sekretess inom kommunal familjerådgivning, omhändertagande av personakt och klagomålsärenden inom kommunal hälso- och sjukvård förblir undantagna från det generella sekretessbrytande regelverket. Dessa områden kräver ett fortsatt starkt skydd för att upprätthålla förtroendet för socialtjänsten och andra berörda verksamheter.

2,5,5. Tydlighet och vägledning vid införande av sekretessgenombrott

Tranemo kommun vill särskilt framhålla vikten av att tydliga riktlinjer och vägledningar tillhandahålls för att underlätta bedömningen av när sekretessgenombrott kan vara befogat. Denna vägledning är nödvändig för att säkerställa att socialtjänsten kan agera rättssäkert och konsekvent. Kommunen anser även att utbildning och stöd är nödvändiga för att underlätta en korrekt tillämpning av de nya reglerna och minimera risken för oavsiktliga sekretessbrott.

2.6 Skyddet för den personliga integriteten

Tranemo kommun ser skyddet av den personliga integriteten som en grundläggande rättighet och en central del av vår verksamhet. I vår bedömning av förslaget utgår vi från att varje inskränkning i den personliga integriteten kräver noggrant övervägande och en tydlig motivering. Vi instämmer med utredningens slutsats att den föreslagna sekretessbrytande bestämmelsen innebär integritetsrisker och en begränsning av skyddet för personuppgifter, men att den kan vara motiverad och proportionerlig under vissa förutsättningar.

2,6,1. Proportionalitet och nödvändighet

Tranemo kommun anser att en proportionalitetsbedömning måste väga nyttan av informationsutbyte mot det integritetsskydd som sekretessen erbjuder. För att en begränsning av integriteten ska vara berättigad, måste nyttan vara tydlig och betydande, exempelvis i frågor som rör allmän säkerhet eller effektivisering av myndighetsutövning. Vi delar utredningens slutsats att den generella sekretessbrytande bestämmelsen är nödvändig för att tillgodose behoven av ökat samarbete mellan myndigheter i frågor som välfärdsbrott, ekonomiska oegentligheter och andra samhällsutmaningar som kräver en effektiv och rättssäker hantering.

2,6,2. Betydelsen av ett stärkt skydd för barn och unga

En särskilt viktig aspekt är barn och ungas utsatthet, särskilt i kriminella miljöer. Tranemo kommun ser ett stort behov av att skydda denna grupp, som ofta påverkas negativt av brottslighet och missförhållanden. Vi anser att ett ökat informationsutbyte mellan myndigheter kan vara avgörande för att ge barn och unga det stöd de behöver och minska deras utsatthet. Vid övervägandet av att dela känsliga uppgifter bör barnets bästa prioriteras, och sekretessbrytande bestämmelser kan i vissa fall vara motiverade för att skydda barnets hälsa, säkerhet och framtid.

2,6,3. Integritetsanalys och riskhantering

Tranemo kommun stödjer förslaget om att följa Integritetsskyddsmyndighetens vägledning för att analysera och hantera integritetsrisker i lagstiftningsarbetet. Vi rekommenderar att en fortlöpande integritetsanalys och riskbedömning görs för att identifiera och hantera eventuella konsekvenser av bestämmelsen. Det är också viktigt att införa rutiner och riktlinjer som skyddar personuppgifter och säkerställer att informationsutbyte endast sker i enlighet med de angivna syftena.

2,6,4. Balans mellan effektivitet och integritetsskydd

För att upprätthålla förtroendet för både kommunen och andra myndigheter anser Tranemo kommun att varje avvägning mellan effektivitet och integritetsskydd bör göras restriktivt och med tydliga riktlinjer. Vi rekommenderar därför att införandet av en generellt sekretessbrytande bestämmelse omgärdas av regelverk och kontroller för att minimera intrång i enskildas integritet. Ett sådant tillvägagångssätt skulle säkerställa att integritetsintrång enbart sker när det är absolut nödvändigt och motiverat av ett starkt allmänintresse.

2,6,5 Synpunkter från verksamheten

Innebörden av en generalklausul som innefattar att även socialtjänst kan välja att bryta sekretess om man anser att nyttan med att bryta sekretessen väger tyngre än det integritetsskydd som finns för den enskilde kräver eftertanke. Det skulle kunna innebära att tilliten till socialtjänsten och beredvilligheten att öppna sig minskar från den enskildes sida. Att lämna information om telefonnummer, information om brottslighet i syfte att komma åt brottslighet eller gängbildning är gängse och inget att motarbeta. Däremot kan man fundera över "full insyn" i varandras kunskap.

Inom socialt arbete får man ta del av en helt annan typ av information som inte någon annan part borde ha kännedom kring som uppväxtvillkor, ohälsa, tankar, relationer annat som kan vara av vikt för socialtjänsten men inte för polis eller annan myndighet.

Annat kan vara att med större insyn och delning av information från och med andra myndigheter finns en risk att socialtjänstens beslut påverkas eller styrs av andra aktörers prioriteringar, snarare än av socialsekreterares professionella bedömning och socialtjänstens lagstadgade uppdrag. Men det skulle också kunna innebära ökade administrativa krav på socialtjänstens personal, vilket skulle kunna dra resurser från det direkta klientarbetet. Den tid som går åt till dokumentation och säkerhetshantering kan därför inkräkta på tid för direkta stödinsatser.

3. Sammanfattning och avslutning

Tranemo kommun ser positivt på förslaget om att förbättra möjligheterna för informationsutbyte mellan myndigheter, med betoning på vikten av att skydda den personliga integriteten och att införa tydliga riktlinjer för när informationsdelning kan ske. Kommunen delar utredningens bedömning att en generellt sekretessbrytande bestämmelse kan vara både nödvändig och

proportionerlig för att möjliggöra ett effektivt samarbete kring välfärdsbrott, ekonomiska oegentligheter och särskilt skydd för utsatta grupper såsom barn och unga.

Vi understryker att integritetsskyddet fortsatt bör vara starkt inom särskilt känsliga områden som hälso- och sjukvården samt socialtjänsten, där sekretessen utgör en grundförutsättning för förtroendet mellan myndigheter och medborgare. Tranemo kommun rekommenderar att det införs omfattande vägledningar och utbildningar för att säkerställa att sekretessbrytande bestämmelser tillämpas enhetligt och rättssäkert. Detta skulle också bidra till att minimera risken för oavsiktliga intrång i enskildas integritet.

Avslutningsvis anser Tranemo kommun att förslaget, om det genomförs med rätt skyddsåtgärder och tydliga riktlinjer, kan skapa en bättre balans mellan behovet av informationsutbyte och respekten för individens rätt till privatliv. Genom att införa en tydlig och restriktiv reglering säkerställs en rättssäker hantering som upprätthåller både allmänhetens förtroende och effektiviteten i myndigheternas verksamhet

§ 120 SAMRÅD (AU) - Remiss av delbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63) KS/2024:380

Allmänna utskottets beslut

- Godkänner svar på remiss om delbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63)

Alla beslut som rör barn ska vara barnrättsbaserade i enlighet med barnkonventionen. Beslut ska alltid föregås av prövning av barnets bästa och i större frågor samt vid beslut som kan ha negativ inverkan på barnet/barnen, ska föregås av en barnkonsekvensanalys.

Beslutsmotivering

Allmänna utskottet har beslutat att Tranemo kommun ska lämna svar på remissen om delbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63).

Ärendet

Justitiedepartementet har lämnat delbetänkande av Utredningen om förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter.

Uppdraget har varit att kartlägga behovet av att myndigheter får förbättrade möjligheter att utbyta information med varandra i syfte att särskilt förhindra, förebygga, upptäcka, utreda och ingripa mot fusk, felaktiga utbetalningar, regelöverträdelser och brottslighet. Dessutom ligger det i uppdraget att, mot bakgrund av genomförd kartläggning, analysera och ta ställning till hur behovet av att utbyta sekretessbelagd information kan tillgodoses, samt att lämna förslag på en generell bestämmelse som gör det möjligt att lämna uppgifter som omfattas av sekretess till skydd för enskilda till en annan myndighet, såväl på begäran som på eget initiativ.

Tranemo kommun ser positivt på förslaget om att förbättra möjligheterna för informationsutbyte mellan myndigheter, med betoning på vikten av att skydda den personliga integriteten och att införa tydliga riktlinjer för när informationsdelning kan ske. Kommunen delar utredningens bedömning att en generellt sekretessbrytande bestämmelse kan vara både nödvändig och proportionerlig för att möjliggöra ett effektivt samarbete kring välfärdsbrott, ekonomiska oegentligheter och särskilt skydd för utsatta grupper såsom barn och unga.

Vi understryker att integritetsskyddet fortsatt bör vara starkt inom särskilt känsliga områden som hälso- och sjukvården samt socialtjänsten, där sekretessen utgör en grundförutsättning för förtroendet mellan myndigheter och medborgare. Tranemo kommun rekommenderar att det införs omfattande vägledningar och utbildningar för att säkerställa att sekretessbrytande bestämmelser tillämpas enhetligt och rättssäkert. Detta skulle också bidra till att minimera risken för oavsiktliga intrång i enskildas integritet.

Avslutningsvis anser Tranemo kommun att förslaget, om det genomförs med rätt skyddsåtgärder och tydliga riktlinjer, kan skapa en bättre balans mellan behovet av informationsutbyte och respekten för individens rätt till privatliv. Genom att införa en tydlig och restriktiv reglering säkerställs en rättssäker hantering som upprätthåller både allmänhetens förtroende och effektiviteten i myndigheternas verksamhet

Barnkonventionen

Remissvaret i sig har ingen betydelse ur ett barnrättsperspektiv, däremot är det viktigt att komma ihåg att rätten till personlig integritet är extra viktigt när det gäller barn under 13 år.

Ekonomisk påverkan

Ärendet har ingen ekonomisk påverkan.

Jämställdhetsperspektiv

Ärendet har ingen påverkan ut ett jämställdhetsperspektiv då rätten till integritetsskydd gäller på samma villkor för män och kvinnor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse om svar på remiss av delbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63)
Bilaga – svar på remiss om svar på remiss av delbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63)

Föredragning och debatt

Informationssäkerhetsamordnare Peder Danesved föredrar ärendet och svarar på frågor.

Beslutet skickas till

Servicesektionen

Ju.L6@regeringskansliet.se MÄRK: Ju2024/01778

Slutinstans

Allmänna utskottet

Status

Avslutat